HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אף לחולדה. שהיא קטנה הימנו ים דרוסה וכ״ש לחתול: **אף לחתול.** שהוא גדול מן דרוסה וכ״ש לחולדה. ולקמיה מתרלינן לה: **בחימרי רבנני.** בגמרא דקא ס״ל מן דרוסה לחתול כלומר רב לעיל (דף נב:) בגמרא מן הזאב ולמעלה: **בגדיים וטלאים** מלד: **שאר עופות טמאים.** תוך מן הגסם והנץ: **והא אמן מנן ודרוסה הנץ בעוף הדק.** מכלל דשאר עופות אפילו בעוף הדק לא: **בדרבני מיניה.** [ב]ופ״ק עוף הדק הוא: **בית היני.** שם מקום: **ביזו.** שהכהו ביזו: **רגל.** לחכורה: **אגל מן גא.** למין מרס החיה בפיניה: **אלא מדעת.** דכיון דאלא מדעתא נפל כגון מן הגג על הבהמה אע״פ שנתקעה בפרנו בגבה אין מצליך בה מרס: **לאחר מיסה.** קס״ד שמת האדי ואחר כך נפל על הבהמה: **דדרים.** מחייס ולא הספיק לאלוף לפרנו ממנה עד שפסקו את ידו ומיתה דקאמר מיתת האגר שאתאך: **דאלוף.** כשמולך ומועיל לפרנו מגבה: **ונמלאת לפורן.** [ג] תלמוד בגב: **רוב אריות דורסין.** כלומר [ד]אע״פ שרוב אריות דורסין וקיס לן שכל הדורס אין לך אחד בהן שאתמט לפרנו: **נאחכך.** הסוב ולפורן זו בכותל היתה: **רב נטעמיה.** לקמן: **מקום לפורן.** אלא נאמט ולא נמלא שם הלפורן אלא מקומה ומכתה ניכרת בסוב: **נאה.** שהיה בה דס: **עצידא דמשאמטא.** ואמא דרס: **בדרא דסיחופיה.** שעומדות בגב הסוב כסדר שהן סדורות ביד האדי: **אימר בלנא.** והא אמרינן אין דרוסה לכלב אלא לאדם ולא לרס: **על.** אדי ביניהן ויבא שם: **אלמא שוי.** עשה אלוס עמהם כדרך כמה חיות שנעשות תרבות וגדלות עם בני אדם ובהמות ואין מזיקין: **נח ניפחיה.** בהני ולא מייתינן לדריסה בתלריני[ה]: **מעוי.** נוהם: **מקרקרין.** גוועות. אלאון לפרש אדי לחוד ולאון לפרש כל בהמה לחוד כמו בלאון עברית נוהם לאדי[ו] וגועה לשור[ז] וערוג לאילו[ח] ונהל לאוס[ט] ולפלוף לעופות[י] ותרך לנלנס[יא]: אהדדי

יש דרוסה לחתול או לאו כו׳. הכא ר׳ יצחק בר״מ מפרש דכל יש דרוסה לחתול או אין דרוסה לחתול א״ל אף לחולדה יש דרוסה לחולדה או אין דרוסה לחתול א״ל אף לחתול אין דרוסה לחתול ולחולדה יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א״ל לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה ול״ק הא דא״ל אף לחולדה יש דרוסה בעופות הא דא״ל אף לחתול אין דרוסה באימרי רבנני הא דא״ל לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה בגדיים וטלאים בעי רב אשי שאר עופות טמאין יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א״ל רב הלל לרב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר שאר עופות טמאין יש להן דרוסה והאנן תנן ודרוסת הנץ בעוף הדק דרוסת הנץ בדכוותיה ואינך בדזוטרא מינייהו ואיבא דאמרי אדרוסת הנץ בדרבי[ב] מינה ואינך בדכוותייהו אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי אין דרוסה לשועל אינו והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו יש דרוסה אמר רב ספרא ההיא חתול הוה איכא דאמרי אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי [ג]יש דרוסה לשועל אינו והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין דרוסה אמר רב ספרא ההוא כלב הוה אמר רב יוסף [ד]נקטינן אין דרוסה לכלב אמר אביי נקטינן [ה]אין דרוסה אלא ביד לאפוקי רגל דלא [ו]אין דרוסה אלא בצפורן לאפוקי שן דלא [ז]אין דרוסה אלא מדעת לאפוקי שלא מדעת דלא [ח]אין דרוסה אלא מחיים לאפוקי לאחר מיתה דלא אמרי השתא שלא מדעת אמרת לא לאחר מיתה מיבעיא לא צריכא דדרים ופסקוה לידיה מהו דתימא בהדי דדרים שדי זיהריה קמ״ל בהדי דשליף שדי זיהריה אמר רבה בר רב הונא אמר רב אדי שנכנם לבין השוורים ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא אדי דרסו מאי טעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר בכותל נתחכך אדרבה רוב שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר אדי דרסו איבא למימר הכי ואיבא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו״ל ספק דרוסה ורב לטעמיה דאמר [ט]אין חוששין לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמי לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשתמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת חיישינן והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר [י]חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא [יא]ספק על ספק לא על אימא לא על ספק בלבא ספק שונרא אימא בלבא [יב]על שתיק ואיתוב ביניהו אימר שלמא שוי [יג]קטע רישיה דחד מינייהו נח מריתחיה [יד]איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי אהדדי

לפורן נשמטת מהן וזו הואיל ולפורן יושבת לו על גבו מסתמא הכי אדי חולה הוא ולא מחמת דרוסה בא לפורן זה לכאן אלא בכותל מתחכך והיה האדי שוכב אלא בכותל ומחמת שמתחכך השור בכותל וברגלו של אדי נשמטה ממנו הלפורן ויושבה לו על גבו ופריך מדרבה אע״ג דרוב שוורים מתחככין מ״מ רוב שוורים אין מתחככין במקום שרגל אדי מונחת שם שמצוי לו לפורן על גבו ויש לתלות הלפורן בדריסת האדי ואע״ג דרוב הבריאים הדורסים אין לפורן נשמטת ומסיק דליכא למימר הכי והכי ורב לטעמיה דלא חייישינן לספק דרוסה [טו] לחוקמינן

ממחזקתה קמייתא בחזקת שלא נדרס:

כל הדורס אין הצפורן נשמטת. הא כל שלא דוקא וכן כל המתחכך דנסמוך אלא כלומר רוב הדורסין רוב המתחכך[ט]: שרקפא

מסורת הש״ס

ב) [נסי״ל: בדרבני, וכן בי לס״ם ור״ן], ג) [פרש״י על זה תמלא בעירובין ה. ד״ה והאמר כ״ן], ג) [נעיין מג: וע״ש תוס׳ ד״ה קסבר], ד) [מצלי כח], ה) [יכמות ה ח], ו) [תהלים מב], ז) [ירמיה ה ח], ח) ישעיה י, ט) שמות יח, י) [וע״ע תוס׳ יבמות לו. ד״ה אין].

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה ונמצא לפורן תחובה בגב כ״ה ברש״י שבמלפש:

מוסף רש״י

נקטינן. מסורת מלמודינו מנסג מרכזיותינו (עירובין ה.).

שיטה מקובצת

[א] בדרבני מיניה בגדולים ממנו ואפי׳ הכי עוף הדק הוא: [ב] רוב אריות דורסין כלומר אע״ג דרוב אריות דורסין קים לן שכל הדורס: [ג] לדריסה באחריני. ונ״ב נ״א לדריסה אחרינא: [ד] לספק דרוסה דאוקמה אחזקתה:

רבינו גרשום

שאר עופות טמאין. כלומר דרוסת הנץ חזינן במתניתין שאר עופות טמאין יש להן דרוסה: לאפוקי רגל דלא. כלומר של אחריו: אלא מדעת. כלומר שדעתו לדרוס אבל שלא מדעת אין חשוב דריסה: קמ״ל בהדי דשליף שדי זיהרא. כלומר בהדי דשליף ידו מבהמה ובהדי דשליף כבר (ככר) ידו מתה: אוקי תורא אחזקתיה. כלומר ואין חרשישין: ולא אמרן אלא צפורן. כלומר שנמצא צפורן בגבו של אחד מהן ולא ידעי אי נתחכך אי ארי דרס ונשמט צפורנו דאין חרשישין לספק דרוסה. אבל מקום צפורנו כו׳ כלומר אם נמצא מקום צפורן על גבו ודאי חיישינן: אלא בלחה כלומר שהצפורן לחה דאמרי׳ אי דרוסה הוה והצפורן לחה לא הוה מישתמטא אלא ודאי בכותל נתחכך: והוא דקיימן בדרא דסיחופיה. כלומר דקיימן בשורת אצבעותיו: ספק על ספק לא על. כלומר ספק על ספק זאב בין בהמות ספק

קסה א מי׳ פ״ה מהלכות שחיטה הל׳ ה קמג עתן סג טוש״ע יו״ד סימן מ סעיף ג:

קסו ב ג מי׳ שם הלכה ד ו טוש״ע שם סעי׳ ג:

קסז ד ה מי׳ שם הל״ז טוש״ע שם סעי׳ ו:

קסח ו מי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ ז:

קסט ז מי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ ח:

קע ח מי׳ שם הל״ג טוש״ע שם סעי׳ יד:

קעא ט מי׳ שם הל״ב טוש״ע שם סעי׳ יג:

קעב י כ ל מי׳ שם הל״ח טוש״ע שם סעי׳ ט: